

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY
dla Niesłyszących (1)
im. Janusza Korczaka
30-731 Kraków, ul. Grochowa 19
tel. 12 653 26 84, 12 653 20 91
NIP 679-20-63-998, REGON 000192608

PROGRAM

WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym
dla Niesłyszących
ul. Grochowa 19 Kraków

rok szkolny 2025/2026

Akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025r. poz.881 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz.986 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jed. Dz. U. z 2024 poz. 917)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 poz. 987 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939)
9. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.)
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jed. Dz. U. z 2024 poz. 424)
11. Ustawaz dnia 28 lipca 2023 r.o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.
12. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jed .Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.)
13. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802 ze zm.)
14. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591 ze zm.)
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 poz. 1870)
16. Konwencja o Prawach Dziecka

17. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 12 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania publicznych szkół
19. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej w roku szkolnym 2025/2026
20. Statut SOSW dla Nieślyszących oraz poszczególnych szkół wchodzących w skład SOSW dla Nieślyszących ul. Grochowa 19 Kraków
21. Standardy Ochrony Małoletnich SOSW dla Nieślyszących ul. Grochowa 19 Kraków

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY OBEJMUJE:

1. Prowadzenie doradztwa zawodowego.
2. Wspieranie rozwoju młodego człowieka we wszystkich sferach jego osobowości, stwarzanie wartościowego środowiska wychowawczego.
3. Stymulowanie wychowanka do doskonalenia siebie, rozwijania swoich umiejętności, kompetencji zawodowych (idea uczenia się przez całe życie), oraz kompetencji społeczno-emocjonalnych.
4. Rozwijanie u wychowanków poczucia niezależności i odpowiedzialności za siebie i innych, uświadamianie im, iż każde działanie ma swoje konsekwencje.
5. Rozwijanie u wychowanków potrzeby nawiązywania i utrzymywania relacji rówieśniczych.
6. Angażowanie młodzieży w uczestnictwo w życiu Ośrodka i jego najbliższego środowiska.
7. Rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych.
8. Przeciwdziałanie sytuacjom będącym zagrożeniem dla rozwoju młodego człowieka, a także ograniczenie i likwidowanie czynników, które blokują jego prawidłowy rozwój.
Dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat zagrożeń współczesnego świata.
9. Podnoszenie świadomości młodzieży i rodziców na temat zagrożeń spowodowanych środkami uzależniającymi. Uczenie asertywnych zachowań w walce z nimi.
10. Uświadamianie wychowankom zagrożenia, jakim jest uzależnienie od Internetu i urządzeń elektronicznych (smartfon, komputer, tablet).

11. Kształtowanie nawyków dbałości o zdrowie: fizyczne, psychiczne i bezpieczeństwo.
12. Kształtowanie świadomości ekologicznej.
13. Bezpieczeństwo w Internecie.
14. Higienę cyfrową.
15. Odpowiedzialne i krytyczne korzystanie z mediów społecznościowych.
16. Ograniczanie zachowań agresywnych (agresja fizyczna i psychiczna).
17. Podnoszenie wiedzy na temat ochrony przed przemocą: fizyczną, psychiczną, cyberprzecią, wykorzystywaniem, na temat praw dziecka.

Ośrodek szkolno-wychowawczy jest jedną z instytucji, która zajmuje się wychowaniem młodego pokolenia. Istotnym elementem tego procesu jest profilaktyka, czyli działanie mające na celu zapobieganie pojawianiu się rozwojowi niekorzystnego zjawiska w danej społeczności. Jest też jednym ze sposobów reagowania na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Istotne jest wczesne rozpoznanie wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń rozwojowych i przygotowanie jednostki i jej środowiska do skutecznego radzenia sobie z nimi.

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, powinni zmierzać do tego, aby uczniowie w szczególności:

- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym),
- poszukiwali i dążyli do osiągnięcia celów życiowych i wartości wyższych, które pomogą określić ich własne miejsce w świecie,
- przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się.

Aby to osiągnąć, konieczna jest systematyczna praca zmierzająca do polepszenia więzi nastolatków z rodzicami poprzez pomoc udzielaną rodzicom i bezpośrednie oddziaływania na młodzież zarówno w procesie dydaktycznym, jak i wychowawczym.

Program wychowawczo-profilaktyczny został zaktualizowany w oparciu o wyniki diagnozy, której elementami składowymi są: przeprowadzone anonimowe ankiety wśród nauczycieli/wychowawców, uczniów i rodziców, obserwacje i analizy zachowań uczniów, analiza dokumentów szkolnych.

EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO ZA ROK SZKOLNY 2024/2025

W czerwcu 2025 r. przeprowadzone zostały ankiety ewaluacyjne dla nauczycieli/wychowawców, uczniów oraz rodziców, które miały na celu sprawdzić skuteczność i sens podejmowanych działań profilaktycznych oraz wychowawczych w roku szkolnym 2024/2025.

Zgromadzone dane pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków:

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI:

1. Ankietowani znają założenia Programu wychowawczo-profilaktycznego.
2. Nauczyciele, wychowawcy realizują zadania zawarte w Programie wychowawczo-profilaktycznym.
3. Zadania Programu obejmują cztery sfery rozwoju: fizyczną, psychiczną, społeczną i aksjologiczną.

- a.) Sfera fizyczna – najczęściej podejmowane zadania dotyczyły: dostarczanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się oraz promowanie aktywności fizycznej oraz podnoszenie świadomości w sferze bezpieczeństwa w Internecie, cyberprzemocy i cyberuzależnień,
 - b.) Sfera psychiczna – najczęściej podejmowane działania dotyczyły: uczenia radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, ze stresem, agresją, kształtowaniem umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych, wzmacniania poczucia własnej wartości u swoich wychowanków oraz rozpoznawanie ich indywidualnych potrzeb i możliwości,
 - c.) Sfera społeczna – najczęściej podejmowane działania dotyczyły: rozwijania kompetencji społecznych, w tym komunikacji i współpracy w grupie oraz wspierania uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i możliwości,
 - d.) Sfera aksjologiczna – najczęściej podejmowane działania dotyczyły: kształtowania postaw akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka oraz kształtowania postaw obywatelskich i patriotycznych.
4. Realizacja Programu wychowawczo-profilaktycznego przebiegała prawidłowo. Według ankietowanych zintegrowane działania nauczycieli, wychowawców, specjalistów, rodziców wobec podejmowanych problemów wychowawczych przyniosły wymierne efekty. Wśród tych efektów, wymienianych przez Państwa, znajdują się m.in.:
- wzmacnianie poczucia własnej wartości u młodzieży,
 - kształtowanie właściwych postaw młodzieży wobec zagrożeń współczesnego świata,
 - młodzież ma możliwość zdobywania wiedzy na temat niebezpiecznych zachowań oraz ich skutków dla rozwoju,
 - łączenie profilaktyki, wychowania oraz rozwijania umiejętności społecznych i emocjonalnych,
 - wzrost świadomości, jak bezpiecznie, asertywnie i mądrze podejmować decyzje, dokonywać wyborów, rozpoznawać niebezpieczeństwa,
 - współpraca kadry Ośrodka w rozwiązywaniu trudności i problemów,

- dostrzegane zmiany w relacjach rówieśniczych, większa otwartość na innych,
 - rosnące zaangażowanie młodzieży w podejmowane działania,
 - młodzież czuje się bezpiecznie i dobrze w Ośrodku,
 - nacisk na indywidualizację podejścia, które umożliwia młodzieży odnoszenie sukcesów edukacyjnych.
5. Program był wdrażany z uwzględnieniem aktualnych potrzeb młodzieży, dbając w ten sposób o jej wszechstronny rozwój, mając jednocześnie na uwadze możliwości psychofizyczne naszych wychowanków.
 6. Z uzyskanych danych wynika, że nauczyciele, wychowawcy najczęściej spotykają się z takimi negatywnymi zachowaniami wśród młodzieży jak: agresja słowna (wulgaryzmy, przezywanie, wyśmiewanie, brak kultury słowa), plotki, brak szacunku do innych, hejt, brak poszanowania własności szkoły, niechęć do nauki, spóźnianie się na lekcje, korzystanie z telefonów na lekcji, palenie papierosów, brak kultury osobistej, konflikty rówieśnicze, brak integracji wśród młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami, wykluczanie z grupy, niska tolerancja dla osób w spektrum autyzmu.
 7. Nauczyciele podejmują różne działania mające na celu niwelowanie negatywnych zachowań, są to m.in.: natychmiastowa reakcja na niewłaściwe zachowanie, rozmowa - dialog, pogadanka, wsparcie, motywowanie, mediacje, prace zespołowe, burze mózgów, wykorzystywanie metod typu arteterapia, budowanie pozytywnych relacji z wychowankami, poszukiwanie wsparcia u specjalistów, nawiązywanie współpracy z rodzicami, angażowanie wychowanków w różnego rodzaju aktywności, projekty, monitorowanie niewłaściwych zachowań.
 8. Na pytanie dotyczące napotykanymi trudnościami w swojej pracy dydaktyczno – wychowawczej wymienili Państwo m.in.:
 - uzależnienie od telefonów,
 - brak szacunku dla rówieśników i nauczycieli,
 - trudności w panowaniu nad emocjami, impulsywność,

- brak współpracy z rodzicami,
- niechęć do nauki, brak motywacji do nauki, brak systematyczności w nauce,
- problemy z dyscypliną,
- trudności w relacjach uczniów i nauczycieli,
- brak komunikacji na poziomie szkolnym o problemach i potrzebach uczniów,
- trudności w pracy z afatykami,
- trudności w „zarządzaniu klasą”,
- trudne relacje w zespole,
- brak konsekwencji i spójności działań na linii: nauczyciel przedmiotu – wychowawca klasy – pedagog – psycholog – rodzic – dyrektor,
- silne emocje uczniów w przypadku niepowodzeń szkolnych,
- zbyt dużo dokumentacji, którą trzeba wypełniać.

Wsparcia poszukują Państwo zarówno u specjalistów, jak i u dyrektora. Z ankiet wynika, że takie wsparcie Państwo otrzymują. Pojawiły się jednak głosy, że brak jest konsekwencji i spójności działań wśród nauczycieli, wychowawców, specjalistów, co utrudnia osiągnięcie pozytywnych rozwiązań sytuacji trudnych.

9. Pojawiające się problemy wychowawcze były na bieżąco analizowane i poprzez zintegrowane działania nauczycieli, wychowawców, specjalistów, jak również rodziców, podejmowano próby rozwiązywania sytuacji trudnych. Zintegrowanie działania nauczycieli, wychowawców, specjalistów, rodziców stanowią najlepsza „drogę” do rozwiązywania trudności, problemów.
10. Szkoła udziela uczniom, rodzicom wsparcia i bieżącej pomocy w rozwiązywaniu wszelkich problemów(edukacyjnych, wychowawczych). Wszyscy pracownicy Ośrodka starają się adekwatnie reagować na zaistniałe trudności uczniów i ich rodzin.

11. Na pytanie dotyczące szkoleń, w których chcieliby Państwo uczestniczyć, pojawiają się tematy związane z: zachowaniem młodzieży (nie dzieci) w spektrum autyzmu, sztuczną inteligencją, komunikacją z młodymi ludźmi, wypaleniem zawodowym nauczycieli – dobrostanem nauczycieli, depresją wśród młodzieży, bezpieczeństwem w cyberprzestrzeni, dezinformacją w Internecie, budowaniem odporności psychicznej u uczniów, afazją, zaburzeniami psychicznymi młodzieży, rozwiązywaniem konfliktów i mediacją, rodzicem roszczeniowym, zdrowym odżywianiem, motywowaniem do nauki, metodami pracy z uczniami z konkretnymi niepełnosprawnościami, budowaniem zgranego zespołu (nauczyciele).
12. Według ankietowanych należy kontynuować wszystkie podejmowane do tej pory działania wychowawczo-profilaktyczne. Szczególną uwagę zwrócono jeszcze na: potrzebę budowania wśród młodzieży pozytywnego wizerunku własnej osoby, utrwalanie wiedzy na temat bezpieczeństwa w Internecie, uświadamianie młodzieży, że jest odpowiedzialna za swoją edukację, edukację zdrowotną (racjonalne odżywianie, aktywność fizyczna, badania profilaktyczne, szczepienia, zaburzenia snu, przemęczenie mediami), wzmacnianie współpracy między nauczycielami, wychowawcami, specjalistami oraz rodzicami, wdrażanie młodzieży do większej odpowiedzialności i samodzielności w podejmowaniu różnych wyzwań, kulturę dialogu i przeciwdziałaniu mowie nienawiści.

ANKIETA DLA UCZNIÓW:

1. Uczniowie w zdecydowanej większości czują się bezpiecznie w Ośrodku, lubią chodzić do szkoły. Większość ankietowanych zaznaczyła, że dobrze czuje się w swojej klasie.
2. Pojawiły się pojedyncze odpowiedzi, że są w Ośrodku osoby, które dokuczają innym. Sami ankietowani zaś bardzo rzadko albo w ogóle nie stosują takich praktyk.

3. Jeśli chodzi o formy dokuczania najczęstszymi odpowiedziami są: plotkowanie, wyśmiewanie, popychanie, wysyłanie obraźliwych wiadomości, niszczenie i psucie prywatnych rzeczy, nagrywanie i udostępnianie zdjęć, filmów w Internecie – 1/3 ankietowanych zaznaczyła, że spotkała ich cyberprzemoc.
4. Wychowankowie mają kolegów/koleżanki, nawiązują relację ze swoimi rówieśnikami. Lubią spędzać z nimi czas.
5. Młodzież wie, gdzie może szukać pomocy w trudnych sytuacjach. Większość deklaruje, że gdy potrzebowała pomocy, otrzymała odpowiednie wsparcie. Najczęściej o swoich problemach rozmawiają z rodzicami, z koleżanką/kolegą, z wychowawcą w internacie i szkole.
6. Na pytanie, czy ktoś z rówieśników w Ośrodku namawiał ich do stosowania jakichkolwiek używek, większość zaznaczyła, że nie było takiej sytuacji. Jeśli już to namawiano ich do spróbowania nikotyny (zdecydowana większość) i alkoholu. Nie pojawiła się kwestia narkotyków i dopalaczy.
7. Na pytanie, czy kiedykolwiek próbowałeś wymienionych w ankiecie używek – większość odpowiedziała, że nie. Jeśli już to zaznaczano papierosy, energetyki, alkohol. Nikt nie zaznaczył narkotyków i dopalaczy. Jednocześnie zdecydowana większość zaznaczyła, że substancji tych próbowała poza Ośrodkiem.
8. Młodzież deklaruje, że zna negatywne skutki stosowania w/w używek.
9. Na pytanie, w jaki sposób dbasz o swoje zdrowie, zaznaczono takie odpowiedzi jak:
 - uprawiam sport,
 - spędzam czas z rodziną, rówieśnikami,
 - zdrowo się odżywiam,
 - unikam używek.
10. Prawie połowa ankietowanych oceniła, że za dużo czasu spędza w Internecie.
11. Jeśli chodzi o sposoby spędzania wolnego czasu pojawiły się odpowiedzi: spędzanie tego czasu w towarzystwie kolegów i koleżanek, korzystanie z telefonu, a także pojawiły się też odpowiedzi typu: spacerowanie, uprawianie sportu (piłka nożna, bieganie), czytanie, szachy.

12. Tematy, o których ankietowana młodzież, chciałaby poruszyć na lekcjach wychowawczych, w trakcie zajęć z psychologiem, pedagogiem, dotyczą przede wszystkim, takich kwestii, jak:

- ogólnie o problemach młodzieży – na bieżąco, to co zgłaszają,
- o tym, że wszystkich ludzi należy traktować równo, tak samo (tolerancja),
- o zdrowym trybie życia,
- o agresji psychicznej,
- o cyberprzemocy,
- o relacjach: miłość, przyjaźń,
- o przyszłości, jaka ich czeka.

ANKIETA DLA RODZICÓW:

1. Większość ankietowanych rodziców uważa, że szkoła, do której uczęszczają ich dzieci jest bezpieczna, przestrzegane są w niej prawa dziecka i ucznia, a ich dzieci lubią chodzić do szkoły.
2. Według ankietowanych w Ośrodku panuje dobra i przyjazna atmosfera, która pozytywnie wpływa na naukę i rozwój ich dzieci. Są zadowoleni z funkcjonowania Ośrodka.
3. Ankietowani zaznaczyli, że mają dobry kontakt z całym gronem pedagogicznym, a nauczyciele, wychowawcy, dyrektor, pedagog, psycholog starają się skutecznie wspierać uczniów w razie pojawiających się trudności. Najczęściej w sytuacjach trudnych kontaktują się z wychowawcą w szkole. Według ankietowanych ich dzieci uzyskują pomoc w rozwiązywaniu problemów, sytuacji trudnych.
4. Rodzice sygnalizują, że ich dzieci czasami skarżą się, że ktoś z rówieśników im dokucza. Główne formy to: dokuczanie i niszczenie rzeczy. Jednak większość zaznaczyła, że nie było żadnych negatywnych zachowań wobec ich dzieci.

5. Ankietowani zaznaczyli, że ich dzieci nie były ofiarą cyberprzemocy. Jedna osoba zaznaczyła, że jego dziecko to spotkało. Nie podano jednak jaka to była forma cyberprzemocy.
6. Niewielki procent rodziców posiada informację, że ich dzieci były namawiane do palenia papierosów i dokuczania innym.
7. Pytanie: na co szkoła jeszcze powinna zwrócić uwagę:
 - zaangażowanie dzieci do wspólnych działań, zachęcanie ich do podejmowania aktywności,
 - żywienie – wg uczniów pogorszyła się jakość posiłków,
 - poprawę relacji z rówieśnikami oraz zwrócenie uwagi na integrację w grupie,
 - wychowawcy nie mają wiedzy na temat np.: wycieczek, wyjazdów, które są organizowane przez innych nauczycieli, wychowawców,
 - poprawę przejrzystości strony internetowej, zamieszczanie na niej takich informacji jak: jadłospis czy listy podręczników, które będą obowiązywać w danym roku szkolnym.

PODSUMOWANIE – NA PODSTAWIE ELEMENTÓW SKŁADOWYCH DIAGNOZY:

1. Szkoła powinna kontynuować realizację założeń Programu wychowawczo-profilaktycznego, dostosowując go do aktualnych potrzeb naszej młodzieży. Realizacja Programu wychowawczo-profilaktycznego przebiegała prawidłowo. Według ankietowanych zintegrowane działania nauczycieli, wychowawców, specjalistów, rodziców wobec podejmowanych problemów wychowawczych przynoszą wymierne efekty.
2. Szkoła powinna nadal podejmować takie działania, które gwarantują utrzymanie wysokiego poziomu poczucia bezpieczeństwa wśród wychowanków.
3. Wciąż konieczne jest systematyczne obserwowanie i identyfikowanie niewłaściwych zachowań wychowanków oraz natychmiastowa reakcja na nie. Taka praktyka jest realizowana poprzez różnorodne

metody, m.in.: pogadanki, rozmowy, mediacje, angażowanie młodzieży w różne aktywności i projekty, a także współpracę ze specjalistami i rodzicami.

4. Nauczyciele, wychowawcy, a także rodzice i uczniowie deklarują, że wiedzą, gdzie szukać wsparcia w sytuacjach trudnych.
5. Należy przypominać młodzieży o kulturze osobistej, kulturze słowa. Należy „walczyć” z wulgaryzmami, brakiem szacunku dla innych (również tych z innymi niepełnosprawnościami), hejtem, wykluczaniem z grupy, brakiem poszanowania cudzej własności, niechęcią do nauki, spóźnianiem się na lekcje, korzystaniem z telefonów na lekcji, paleniem papierosów.
6. Potrzeba zintegrowania działań mających na celu „odciągnięcie” młodzieży od telefonów, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, rozwijanie w nich potrzeby tworzenia i dbania o relacje międzyludzkie, zwiększenie zaangażowani w życie szkoły i internatu, wdrażanie młodzieży do większej odpowiedzialności i samodzielności, motywowanie do nauki. Należy im przypominać o szacunku dla innych, uświadamiać o tym, że istnieją różne niepełnosprawności.
7. Dbanie o dobre relacje wśród grona pedagogicznego.
8. Trzymanie przez nauczycieli, wychowawców „wspólnej linii” w trakcie podejmowanych działań – konsekwencja i współpraca grona pedagogicznego.
9. Dostosowanie listy szkoleń, warsztatów dla grona pedagogicznego do aktualnych potrzeb i „prośb” nauczycieli oraz wychowawców.
10. Dążenie do lepszego przygotowania do pracy z afatykami, młodzieżą w spektrum autyzmu.
11. Uczniowie/wychowankowie czują się bezpiecznie i dobrze w Ośrodku, co potwierdzają rodzice. Choć oczywiście pojawiają się sytuacje, w których ktoś im np.: dokucza. Wiedzą, gdzie wtedy szukać pomocy.
12. Młodzież deklaruje, że posiada świadomość dotyczącą zagrożeń współczesnego świata. Stara się unikać sytuacji dla nich niebezpiecznych.
13. Relacje koleżeńskie –są nawiązywane i ważne.

14. Czas wolny uczniowie/wychowankowie dzielą głównie pomiędzy aktywnościami fizycznymi typu piłka nożna czy spacerowanie a czasem spędzonym „w Internecie”.
15. Podążanie za potrzebami młodzieży – rozmawianie o tym, co jest w danej chwili dla nich ważne.
Omawianie tematów związanych:
 - ze zdrowym trybie życia,
 - z agresją psychiczną,
 - z cyberprzemocą,
 - z relacjami: miłość, przyjaźń,
 - z przyszłością, jaka ich czeka.
16. Pytanie do rodziców: na co szkoła jeszcze powinna zwrócić uwagę:
 - zaangażowanie dzieci do wspólnych działań, zachęcanie ich do podejmowania aktywności,
 - żywienie – wg uczniów pogorszyła się jakość posiłków,
 - poprawę relacji z rówieśnikami oraz zwrócenie uwagi na integrację w grupie,
 - wychowawcy/opiekunowie klas nie mają wiedzy na temat np.: wycieczek, wyjazdów, które są organizowane przez innych nauczycieli, wychowawców,
 - poprawę przejrzystości strony internetowej, zamieszczanie na niej takich informacji jak: jadłospis czy listy podręczników, które będą obowiązywać w danym roku szkolnym.
17. Kontynuowanie i zacieśnianie współpracy z rodzicami.

PRIORYTETOWE OBSZARY DZIAŁAŃ NA ROK SZKOLNY 2025/2026

I OBSZAR: Nałogi i uzależnienia – profilaktyka działań

II OBSZAR: Promocja zdrowego stylu życia

III OBSZAR: Rozwój społeczny i emocjonalny uczniów

OBSZAR I

Nałogi i uzależnienia

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1. Mechanizmy powstawania uzależnień: używki oraz uzależnienie od Internetu i od sprzętu elektronicznego (smartfon, komputer, tablet)	<ul style="list-style-type: none">- Prelekcje- Warsztaty- Szkolenia- zajęcia z wychowawcami- spotkanie ze specjalistami- kontynuacja współpracy z Małopolskim Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie	pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści
2. Poszerzanie wiedzy dotyczącej profilaktyki uzależnień	<ul style="list-style-type: none">- uczestniczenie w różnego rodzaju konferencjach, szkoleniach i programach promujących życie bez uzależnień	pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy, pielęgniarka

<p>3. Prowadzenie programów profilaktycznych lub ich elementów dotyczących poszczególnych grup problemowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkanie z policją - zajęcia tematyczne szkolne i świetlicowe - warsztaty, szkolenia - spotkania ze specjalistami - uczestnictwo w programach profilaktycznych 	<p>specjaliści, pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy,</p>
<p>4. Bieżące monitorowanie zjawiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stała współpraca z rodzicami - stała współpraca z gronem pedagogicznym i specjalistami - bieżąca wymiana informacji - objęcie stałą opieką psychologiczną – pedagogiczną uczniów, którzy tego wymagają 	<p>specjaliści, pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy, rodzice</p>

OBSZAR II

Promocja zdrowego stylu życia

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
<ul style="list-style-type: none"> - Bieżące zapoznawanie się z rozporządzeniami, wytycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznawanie uczniów z tematyką zdrowego stylu życia - prowadzenie prelekcji - tworzenie tablic tematycznych, prezentacje multimedialne 	<p>pielęgniarka, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy</p>

	- przedstawianie programu nowego przedmiotu – edukacja zdrowotna	
- Promocja aktywnego stylu życia	- aktywizowanie uczniów poprzez zajęcia sportowe, zajęcia na świeżym powietrzu, wycieczki - aktywne spędzanie wolnego czasu – zajęcia internatowe - kontynuacja programu „Trzymaj formę” - dostosowywanie realizowanych programów i projektów do potrzeb uczniów	nauczyciele WF, wychowawcy, nauczyciele,rodzice, samorząd uczniowski
- Postawy związane z edukacją zdrowotną	- prelekcje i pogadanki, - zdrowy styl odżywiania i dieta - higiena cyfrowa	pielęgniarka szkolna, specjaliści, pedagog, psycholog, nauczyciele przedmiotowi

OBSZAR III

Rozwój społeczny i emocjonalny uczniów

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
---------	------------------	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie sfery emocjonalnej uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - stałe monitorowanie sytuacji uczniów - zajęcia integrujące, wspierające i wzmacniające – ze szczególnym uwzględnieniem klas pierwszych - budowanie prawidłowego obrazu własnej osoby - wspieranie wychowanków w sytuacjach związanych z uzależnieniami od Internetu i sprzętów elektronicznych - higiena cyfrowa - budowanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, z konfliktami, odrzuceniem, wykluczeniem - dbanie o dobrostan wychowanków 	<p>psycholog, pedagog, specjaliści, nauczyciele, wychowawcy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie sfery społecznej uczniów: - wzmacnianie pozytywnego klimatu szkoły, - budowanie poczucia bezpieczeństwa, 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjne - integracja uczniów z różnymi niepełnosprawnościami - zajęcia rozwijające kompetencje społeczne i emocjonalne - zajęcia budujące i wzmacniające więzi społeczne - warsztaty dla nauczycieli 	<p>wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog, specjaliści</p>

	i wychowawców	
--	---------------	--

ROZDZIAŁ I

ZADANIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w SOSW dla Niesłyszących polega na realizacji działań niezbędnych dla prawidłowego rozwoju młodzieży w sferach:

1. **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, formowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

PLANOWANE METODY PRACY

1. Wewnątrzszkolne Doskonalenie Nauczycieli.
2. Różne rodzaje spotkań, także z udziałem zaproszonych specjalistów.

3. Twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna (teatr, taniec).
4. Działania wolontaryjne.
5. Wycieczki tematyczne, turystyczno – krajoznawcze.
6. Imprezy sportowe.
7. Tematyczne zebrania z rodzicami.
8. Uroczystości wynikające z kalendarza imprez.
9. Konkursy.

FORMY PRACY

1. Praca w zespołach zadaniowych złożonych z:
 - a) uczniów/wychowanków,
 - b) uczniów/wychowanków i nauczycieli/wychowawców,
 - c) uczniów/wychowanków, rodziców i nauczycieli/wychowawców,
 - d) nauczycieli/wychowawców.
2. Praca w grupach:
 - a) klasowych,
 - b) wychowawczych.
3. Praca indywidualna.

ZADANIA

1. Zadania wychowawców klas i grup wychowawczych:

- a) wychowywanie młodych ludzi, kształtowanie ich myślenia i postaw w zgodzie z założeniami Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- b) podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów,
- c) promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów,
- d) profilaktyka przemocy rówieśniczej, zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych, profilaktyka uzależnień,
- e) promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej,
- f) zapewnianie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego szczególnie w sytuacji kryzysowej,
- g) kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich,
- h) kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego i świadomego korzystania z mediów społecznościowych i Internetu, przeciwdziałanie dezinformacji w świecie cyfrowym,
- i) eliminowanie zagrożeń związanych z nadmiernym korzystaniem z komputera i Internetu np. zachowań agresywnych, przemocy, uzależnienia, podejmowania działań ryzykownych w Internecie,
- j) psychoedukacja dotycząca zagrożeń wynikających z korzystania z komputera i Internetu,
- k) systematyczne zapoznawanie i wyjaśnianie uczniom/wychowankom treści Programu wychowawczo-profilaktycznego,

- l) włączenie uczniów/wychowanków w opracowywanie planu wychowawczego klasy i grupy wychowawczej,
- m) systematyczne diagnozowanie sytuacji wychowawczej klasy/grupy wychowawczej poprzez: obserwacje, wywiady, analizy wytworów własnych ucznia/wychowanka, ankiety,
- n) integracja klasy/grupy poprzez organizowanie różnego rodzaju spotkań, uroczystości i wycieczek,
- o) integracja młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami,
- p) organizowanie różnych form pomocy koleżeńskiej,
- q) stosowanie wzmocnień pozytywnych – pochwały, wyróżnienia,
- r) dbałość o kulturę języka uczniów/wychowanków – zwalczanie wulgaryzmów,
- s) ukazywanie znaczenia wartości koleżeństwa, przyjaźni i tolerancji,
- t) budowanie potrzeby nawiązywania i utrzymywania relacji międzyludzkich,
- u) diagnoza wychowawczej sytuacji ucznia/wychowanka,
- v) dbałość o stan zdrowia uczniów/wychowanków – stały kontakt ze służbą zdrowia (np. z lekarzami specjalistami) i rodzicami,
- w) rozwiązywanie konfliktów w klasie/grupie,
- x) oddziaływania wychowawcze zmierzające do ukształtowania postaw wolnych od uzależnień,
- y) eliminowanie napięć emocjonalnych,
- a1) współpraca ze środowiskiem lokalnym,
- b1) współdziałanie z nauczycielami/wychowawcami, psychologiem i pedagogiem,
- c1) wspomaganie rodziców w roli wychowawczej,
- d1) prowadzenie dokumentacji wychowawczej,
- e1) kształtowanie form współpracy z rodzicami poprzez: wykorzystanie rodziców jako specjalistów podczas różnych działań wychowawczych, tematyczne zebrania z rodzicami, prowadzenie pedagogizacji rodziców w partnerskiej atmosferze,
- f1) stałe podnoszenie kompetencji wychowawczych.

2. Zadania samorządu uczniowskiego:

- a) realizowanie celów wynikających z planu pracy - organizacja wyborów, przydział zadań poszczególnym uczniom/wychowankom, prowadzenie tablic informacyjnych,
- b) rozwój samorządności w oparciu o propozycje uczniów/wychowanków,
- c) organizowanie przez uczniów/wychowanków różnych imprez sprzyjających integracji i kształtujących odpowiedzialność oraz umiejętność pracy w grupie,
- d) kształtowanie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka – wspieranie działalności wolontaryjnej,
- e) pozytywne rozwiązywanie problemów przez uczniów/wychowanków, z pomocą nauczycieli/wychowawców,
- f) reprezentowanie społeczności uczniowskiej w ważnych wydarzeniach na terenie Ośrodka, dzielnicy i miasta.

3. Tworzenie i kultywowanie tradycji i zwyczajów:

- a) upamiętnianie ważnych rocznic narodowych; działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenia w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, edukacji patriotycznej, nauczania historii oraz poznawania polskiej kultury, w tym osiągnięć duchowych i materialnych; szersze i przemyślane wykorzystanie w tym względzie m.in. wycieczek edukacyjnych,
- b) systematyczne organizowanie uroczystości i imprez szkolnych ujętych w planie pracy,
- c) udział uczniów w szkolnych, międzyszkolnych i ogólnopolskich olimpiadach i konkursach,
- d) organizowanie lub udział w imprezach pozaszkolnych.

4. Współpraca ze środowiskiem lokalnym:

- a) spotkania z przedstawicielami władz administracyjnych, oświatowych i samorządowych,
- b) współpraca z innymi specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi – wymiana doświadczeń dydaktyczno-wychowawczych,
- c) współpraca z różnymi instytucjami, których statuty i programy zawierają cele związane ze wspieraniem edukacji i wychowania.

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej:

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby placówki z obszaru wychowania i profilaktyki za pomocą:

- a) spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- b) analizy dokumentacji szkolnej,
- c) obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analizy uwag wpisanych do dziennika,
- d) ankiet.

6. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych.

Dyrektor:

- a) dba o prawidłowe funkcjonowanie Ośrodka,
- b) zabiega o stworzenie optymalnych warunków do realizacji zadań dydaktycznych, rewalidacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych,
- c) dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Ośrodka.

Pedagog szkolny, psycholog:

- a) ma obowiązek udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom, nauczycielom,
- b) diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe, edukacyjne i możliwości psychofizyczne uczniów,
- c) podejmuje działania wychowawczo-profilaktyczne i wspierające ucznia/wychowanka,
- d) ma obowiązek ścisłej współpracy z podmiotami zajmującymi się wychowaniem, profilaktyką, bezpieczeństwem i udzielaniem pomocy uczniom i wychowankom,
- e) współpracuje z dyrekcją, nauczycielami, wychowawcami, rodzicami.

Nauczyciele/wychowawcy:

- a) mają obowiązek reagowania na wszelkie trudności w funkcjonowaniu wychowanków,
- b) wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów/wychowanków,
- c) odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem np. na wycieczkach szkolnych,
- d) prowadzą konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego,
- e) sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój,
- f) dbają o wszechstronny: psychiczny, fizyczny, społeczny i emocjonalny rozwój wychowanków,
- g) realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele Programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rodzice:

- a) rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia młodzieży,
- b) dbają o właściwą organizację dnia swojego dziecka.

ROZDZIAŁ II**OBSZARY TEMATYCZNE PORUSZANE W TRAKCIE ZAJĘĆ WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNYCH DLA UCZNIÓW**

1. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi i stresującymi sytuacjami i doświadczeniami.
2. Rozwijanie umiejętności empatii i udzielania wsparcia emocjonalnego.
3. Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia emocjonalnego.

4. Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji i przewidywania ich konsekwencji.
5. Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur – „otwartość na świat”.
6. Poszerzanie wiedzy na temat neuroróżnorodności, budowanie empatii i wrażliwości na potrzeby innych.
7. Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków uczniów, ale i obywateli.
8. Poszerzanie wiedzy na temat aktualnych rynków pracy, rozwoju zawodowego, idei uczenia się przez całe życie.
9. Utrwalanie informacji o bezpiecznym korzystaniu z portali społecznościowych, o dbaniu o „wirtualną” prywatność, zwracanie uwagi na dezinformację w Internecie.
10. Poszerzanie wiedzy na temat uzależnień od Internetu.
11. Poszerzenie wiedzy na temat konsekwencji prawnych związanych z cyberprzemocą oraz skutecznymi sposobami ochrony przed tym rodzajem przemocy.
12. Wzmacnianie norm redukujących ryzyko eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.
13. Poszerzanie wiedzy o edukacji zdrowotnej.
14. Doskonalenie umiejętności dbania o równowagę psychiczną.
15. Budowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby.
16. Rozwijanie świadomości potrzeby działania na rzecz innych.
17. Budowanie potrzeby nawiązywania i utrzymywania relacji międzyludzkich.
18. Rozwijanie postaw charakteryzujących się asertywnością wobec zachowań niebezpiecznych.

ROZDZIAŁ III

EWALUACJA PROGRAMU

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach,
- ankieta,
- obserwacja,
- analiza dokumentacji szkolnej.

Aktualizując Program wychowawczo-profilaktyczny zostały uwzględnione wnioski wynikające z przeprowadzonej ewaluacji programu z ubiegłego roku szkolnego oraz zalecenia MEN na obecny rok szkolny 2025/2026, czyli:

1. Promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
2. Profilaktyka przemocy rówieśniczej, zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych, profilaktyka uzależnień.
3. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli

nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

Kontynuujemy realizację działań w trzech obszarach:

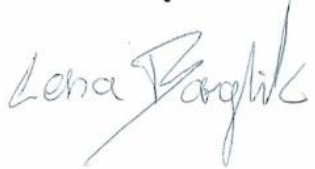
I OBSZAR: Nałogi i uzależnienia – profilaktyka działań

II OBSZAR: Promocja zdrowego stylu życia

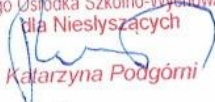
III OBSZAR: Rozwój społeczny i emocjonalny uczniów

Program wychowawczo-profilaktyczny Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Nieślyszących ul. Grochowa 19 w Krakowie został uchwalony przez Radę Rodziców SOSW dla Nieślyszących w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i został pozytywnie zaopiniowany i przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 11 IX 2025 r.

Samorząd Uczniowski

Dyrektor

DYREKTOR
Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego
dla Nieślyszących

Katarzyna Podgórni

Rada Rodziców
Przewodniczący
Rady Rodziców
przy SOSW dla Nieślyszących
30-731 Kraków, ul. Grochowa 19
Katarzyna Twandosz